

190780

ห้องสมุดงานเริ่จัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

190780

ชุลนิพนธ์

การใช้กราวเครื่องดัดในการแปลงเพศปลาทางนกยูง

Using of *Butea superba* to Induce Sex Reversal in The Guppy (*Poecilia reticulata*)

นายกิตติศักดิ์ ทองจิน รหัสประจำตัว 11510174

นางสาวน้ำรุษยา ยิมทะโนซิ รหัสประจำตัว 11510186

คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบูรณ์

พ.ศ. 2554

b00256099

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

190780

จุลนิพนธ์

การใช้กวางเครือแดงในการแปลงเพศปลาหางนกยูง

Using of *Butea superba* to Induce Sex Reversal in The Guppy (*Poecilia reticulata*)

นายกิตติศักดิ์ ทองจีน

รหัสประจำตัว 11510174

นางสาวนรรษยา ยิ่มทะโขด

รหัสประจำตัว 11510186

คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบูรณ์

พ.ศ. 2554

ใบรับรองฉลุนิพนธ์

คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

เรื่อง

การใช้กาวาเวเครื่องดึงในการแปลงเพศปลาหางนกยูง

Using of Butea superba to Induce Sex Reversal in The Guppy (poecilia reticulata)

นามผู้วิจัย นายกิตติศักดิ์ ทองจีน

รหัสประจำตัว 11510174

นางสาวน้ำทึชยา ยิ่งกะໂຫດ

รหัสประจำตัว 11510186

ได้รับความเห็นโดยชอบ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์อนันต์ บุญญภักดี)

กรรมการ

(อาจารย์สุกานา ปีแตงอ่อน)

กรรมการ

(อาจารย์คุณาดล พิลาฤทธิ์)

คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบูรณ์

รับรองแล้ว

(อาจารย์สัตวแพทย์หญิง ดร. จารุณี เกษรพิจุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

วันที่ ๙ เดือน เมษายน พ.ศ. ๕๕

ฉุลนิพนธ์
(Senior Project)

เรื่อง

การใช้กวางเครือแดงในการแปลงเพศปลาหางนกยูง

Using of *Butea superba* to Induce Sex Reversal in The Guppy (*Poecilia reticulata*)

โดย

นายคิตติศักดิ์ ทองจีน รหัสประจำตัว 11510174

นางสาวนัฐชา ยิ่มทะโขต รหัสประจำตัว 11510186

เสนอ

คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยศิลปากร

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีการผลิตสัตว์น้ำ)

พ.ศ. 2554

การใช้กวางเครื่องดูดในการแปลงเพศปลาทางนกยูง

Using of *Butea superba* to Induce Sex Reversal in The Guppy (*Poecilia reticulata*)

นายกิตติศักดิ์ ทองจีน

รหัสประจำตัว 11510174

นางสาวนรรชยา ยิ่งทะโขติ

รหัสประจำตัว 11510186

คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร

- อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์อนันต์ บุญญภักดี
2. อาจารย์ยุภา ปูแตงอ่อน
3. อาจารย์คุณาดา ศิลปารุตี

บกคดย่อ

190780

การศึกษาการใช้สารสกัดหางกวางเครื่องดูดผสมอาหารเดี่ยงปลาในระดับความเข้มข้นต่างกันในการแปลงเพศปลาทางนกยูง โดยนำสูตรปลาอายุไม่เกิน 4 วัน จำนวน 720 ตัว เดี่ยงในตู้กระจาก 18 ตู้ ตู้ละ 40 ตัว แบ่งกลุ่มการทดลองเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 3 ตัว โดยกลุ่มที่ 1, 2 คือ กลุ่มควบคุม และ 17- α -Methyltestosterone 60 มิลลิกรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม ส่วนกลุ่มที่ 3, 4, 5 และ 6 คือกลุ่มสารสกัดหางกวางเครื่องดูด ที่ระดับความเข้มข้น 250, 500, 750 และ 1,000 มิลลิกรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม เป็นเวลา 21 วัน จากการทดลองพบว่า ผลการแปลงเพศปลาทางนกยูงจากเพศเมียเป็นเพศผู้ ที่ระดับความเข้มข้นของสารสกัดกวางเครื่องดูด 0, 250, 500, 750 และ 1000 มิลลิกรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม มีค่าอัตราการแปลงเพศ 31.60 ± 7.06 , 76.79 ± 14.32 , 83.07 ± 5.65 , 84.88 ± 2.17 และ 76.32 ± 5.08 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P < 0.01$) กับกลุ่มควบคุม และไม่แตกต่างกับสอร์โนนสังเคราะห์ 17- α -Methyltestosterone ที่ระดับ 60 มิลลิกรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัม มีค่าอัตราการแปลงเพศ 87.43 ± 9.90 เปอร์เซ็นต์ พบว่าการใช้สารสกัดกวางเครื่องดูดที่ระดับความเข้มข้น 250 มิลลิกรัมต่ออาหาร 1 กิโลกรัมให้ผลดีที่สุด

คำสำคัญ : กวางเครื่องดูด ปลาทางนกยูง และ การแปลงเพศปลา

Using of *Butea superba* to Induce Sex Reversal in The Guppy (*poecilia reticulata*)

Mr. Kittisak TongJeen

student code 11510174

Miss Natchaya Yimtachot

student code 11510186

Animal Sciences and Agricultural Technology Advisor:

- 1. Mr. Anawat boonyapakdee (Lecture)**
- 2. Miss Yupa Pootaeng-on (Lecture)**
- 3. Mr. Kunadol Silarudee (Lecture)**

Abstract

190780

The study of *Butea superba* crude extraction mixed with feed stuff in different concentration to feed Guppy fish .The experiment was taken 720 Guppy fish larva which size were more than 4 days in 18 aquariums with 40 larva per aquarium .The experiment was designed in 5 groups 3 replications with first and second aquarium were control (non- concentration of test) and 60 mg/kg of 17 - α -Methyltestosterone, The third to sixth aquarium were 250 , 500, 750 and 1,000 mg/kg of *Butea superba* crude extraction mixed with feed stuff in a kilogram .The result shown that feeding 21 days of each different concentration able to revert sex of Guppy fish from female to male according to concentration as 31.60 ± 7.06 , 76.79 ± 14.32 , 83.07 ± 5.65 , 84.88 ± 2.17 and 76.32 ± 5.08 percent respectively with a highly significant difference. ($P<0.01$) with control group and there were no significant difference with 17- α -Methyltestosterone as concentration in 60 mg/kg in a kilogram of feed stuff that was result 87.43 ± 9.90 percent .The conclusion able to claim that the concentration of *Butea superba* crude extraction mixed with feed stuff as 250 mg/kg was the highly rate of sex reversal in Guppy fish in this experiment.

Keywords : red kwao kreur, guppy fish and induce sex reversal

กิตติกรรมประกาศ

จุลนิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา และ คำแนะนำการทำวิจัย ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์สถานที่ และ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย จากคณะกรรมการและศัลศึกษาสตร์และ เทคโนโลยีการเกษตร

ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาจุลนิพนธ์หลัก อาจารย์อนันต์ บุญญภักดี และอาจารย์ที่ปรึกษา จุลนิพนธ์ร่วม อาจารย์ยุภา ปูແลงอ่อน ที่ให้คำปรึกษาและดูแลการทำวิจัยตลอดการทดลอง

ขอขอบคุณกรรมการสอน อาจารย์คุณภาค ศิลาฤทธิ์ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเพิ่มเติม เกี่ยวกับการทำจุลนิพนธ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการเกษตรที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องปฏิบัติการทำงานวิจัยและนักวิชาการประจำ

ขอบคุณวันนิพา เดียนตร ที่ให้ความอนุเคราะห์ลูกปลาทางนกยูงในการทำงานวิจัย

ขอบคุณที่อนุสาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์น้ำที่อยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำงานวิจัย

ขอบคุณทุนอุดหนุนการวิจัย/สร้างสรรค์จากเงินรายได้ประเภทส่งเสริมงานวิจัย/ สร้างสรรค์ของนักศึกษา ปีงบประมาณ 2555 จากสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยป่ากร

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และสมาชิกในครอบครัวทุกคน ที่สนับสนุน ส่งเสริมและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งตลอดระยะเวลาที่ทำจุลนิพนธ์ครั้งนี้

กิตติศักดิ์ ทองเงิน^๑
นธชยา ยิ่มทะโขด
มีนาคม 2555

สารบัญ

หน้า

สารบัญ.....	(1)
สารบัญตาราง.....	(2)
สารบัญภาพ.....	(3)
บทนำ.....	1
การตรวจสอบสาร.....	2
วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ.....	14
วัสดุ อุปกรณ์และสารเคมี.....	16
วิธีการ.....	17
ข้อเบตการวิจัย.....	19
สถานที่ดำเนินการวิจัย ทดลอง และเก็บข้อมูล.....	19
ผลและวิจารณ์ผล.....	20
ผลการวิจัย.....	20
วิจารณ์ผลการวิจัย.....	23
สรุปและข้อเสนอแนะ.....	25
เอกสารอ้างอิง.....	27
ภาคผนวก.....	30
ภาคผนวก ก การคำนวณหาความเข้มข้นของสารสกัดกวาวเครื่องดัง	
ในการเตรียมอาหาร.....	31
ภาคผนวก ข การคำนวณหาความเข้มข้นของ 17-α-Methyltestosterone	
ในการเตรียมอาหาร.....	32
ภาคผนวกตาราง.....	33
ภาคผนวกกรูปภาพ.....	38

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	อัตราส่วนการเปลี่ยนเป็นปลาเพสต์ของปลาหางนกยูงที่ทดลองให้ชอร์โนน 17- α -methytesteron และ กวาวเครื่องแดง.....	20
2	อัตราการรอดตายของปลาหางนกยูงที่ทดลองให้ชอร์โนน 17- α -methytesteron และ กวาวเครื่องแดง.....	21
3	อัตราหน้าหนักเพิ่มเฉลี่ยของปลาหางนกยูงที่ทดลองให้ชอร์โนน 17- α -methytestosterone และ กวาวเครื่องแดง.....	22
4	หน้าหนักของปลาหางนกยูงก่อน และหลังการเดี้ยง.....	33
5	จำนวนปลาหางนกยูงที่เหลือ จำนวนเพศผู้ เพศเมีย.....	34
6	ค่าแอนโนไมเนียตลดอุตสาหกรรม.....	35
7	ค่าไนโตรทิตลดอุตสาหกรรม.....	35
8	ค่าออกซิเจนที่ละลายในน้ำตลดอุตสาหกรรม.....	36
9	ค่าความเป็นกรดเป็นด่างตลดอุตสาหกรรม.....	36
9	ค่าความเป็นด่างของน้ำตลดอุตสาหกรรม.....	37

สารบัญภาพผนวก

ภาพที่

หน้า

1	ภาพองค์ประกอบทางเคมีของ campesterol.....	12
2	ภาพองค์ประกอบทางเคมีของ stigmasterol.....	12
3	การสกัดความเครื่อแดง.....	38
4	สารสกัดหยาบความเครื่อแดง.....	38
5	ตู้เสื้ยงปลาทางนกยูง.....	39
6	อาหารผัสมความเครื่อแดง.....	39
7.	เครื่องซั่งน้ำหนัก.....	40
8.	แวนขยาย.....	40
9.	ปลาทางนกยูงเพศผู้.....	41
10.	ปลาทางนกยูงเพศเมีย.....	41